

AVANNELEIKATUT JA KELAN VAMMAISTUKI

Avanteen vuoksi sinulla saattaa olla oikeus vammaistukeen.

Kelan 16 vuotta täyttäneen vammaistuki

Vammaistuki on taloudellinen etuus, jonka on tarkoitus tukea vammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan henkilön jokapäiväistä elämää, työtä tai opiskelua. Vammaistuki voidaan myöntää henkilölle, jonka **toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan**. Toimintakyvyn heikentymisellä tarkoitetaan henkilön päivittäisten toimintojen vaikeutumista.

Lisäksi vammaistuen myöntäminen edellyttää sairauden tai vamman hakijalle aiheuttamaa **olennaista haittaa**. Olennaisella haitalla tarkoitetaan **keskivaikeaa toiminnanvajausta**. Keskivaikeassa toiminnanvajauksessa **sairauden hoito aiheuttaa räsitusta ja vie päivittäin aikaa. Hoidon laiminlyönti aiheuttaa vaaraa terveydentalle**.

Kela käyttää haitan arvioinnissa yleistä toiminnanvajausta kuvaavaa haittaluokitusta, joka löytyy työtaturma- ja ammattitautilakia täydentävästä asetuksesta (VNA 768/2015). Haittaluokituksessa haittaluokat 6-10 kuvaavat keskivaikeaa toiminnanvajausta. Kelan asiantuntijalääkäri arvioi hakemuksesi ja sen liitteenä olevan lääkärinlausunnon perusteella, mikä on sinun haittaluokkasi.

Hae vammaistukea Kelan verkkopalvelussa tai täyttämällä lomake EV 256 (Eläkettä saavan hoitotuki-/16 vuotta täyttäneen vammaistukihakemus). Hakemuksen liitteeksi tarvitset tuoreen C-lääkärinlausunnon, jota voit pyytää oman terveysasemasi lääkäriltä.

Vammaistuki on sinulle verotonta tuloa. Tulosi ja varallisuutesi eivät vaikuta vammaistuen suuruuteen. Vammaistukea voidaan myöntää takautuvasti kuudelta kuukaudelta.

Huomioithan

Vammaistukea ei voida myöntää, jos saat

- Kelasta tai työeläkelaitoksesta vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä, täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai yksilöllistä varhaiseläkettä tai vastaavaa etuutta ulkomailta (ks. eläkettä saavan hoitotuki)
- Tapaturman tai liikevahingon perusteella maksettavaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä tai sellaista ansionmenetyskorvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Neuvoja vammaistukihakemuksen täyttämiseen (hakemuksen kohta 9)

Täytä vammaistukihakemus huolellisesti, koska päätös tehdään asiakirjoista saatavan tiedon perusteella. Kerro hakemuksessa kaikista toimintakykyäsi heikentävistä sairauksista ja vammoista; myös muista, kuin avanteeseen liittyvistä. Pyydä myös lääkäriä huomioimaan lausunnossa tilanteesi kokonaisvaltaisesti.

Hakemuksessa on keskeistä kuvata, **miten sairaudet vaikuttavat arjessa pärjäämiseen**. Käytä vertailukohtana kanssasi saman ikäistä tervettä henkilöä, jolla ei ole avannetta. Kerro kattavasti jokapäiväisestä elämästäsi ja toimintakyvystäsi. Kuvaile yksityiskohtaisesti ja konkreettisesti psyykkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia haasteita, joita avanteen kanssa eläminen tuo arkeesi. Kerro oireistasi suoraan ilman vähättelyä tai liioittelua.

Kerro myös, miten avanteen hoidon laiminlyönti vaikuttaisi terveydentilaasi.

Jos haasteet ovat **toistuvia, usein toistuvia tai jopa jatkuvia**, nämä määreet on hyvä tuoda esiin hakemuksessa, jotta tosiasiallinen haitta tulee paremmin esiin.

Esimerkkikysymyksiä, joihin hakemuksessa voi vastata (hakemuksen kohta 9)

- Onko avannesidoksesi sinulle sopiva ja luotettava? Esiintyykö sinulla ohivuotoja tai onko sinulla vaikeuksia sidoksen käyttämisessä? Tarkkailenko jatkuvasti sidoksen pitävyyttä?
- Millaisessa kunnossa avannettasi ympäröivä iho on? Vaatiiko iho hoitoa?
- Oletko laihtunut tai lihonut merkittävästi? Imeytyykö ravinto normaalisti, käytätkö ravintolisiä?
- Ovatko sairaudet ja/tai avanneleikkaus vaikuttaneet unenlaatuusi, miten? Heräiletkö öisin, montako kertaa ja miksi?
- Miten sairaudet ja/tai avanneleikkaus ovat vaikuttaneet vapaa-ajan harrastuksiisi? Oletko rajoittanut harrastamista tai oletko joutunut luopumaan jostakin harrastuksestasi avanneleikkauksen jälkeen?
- Aiheuttaako avanne ääni- ja hajuhaittoja? Jos, aiheuttaa, miten ne vaikuttavat arkeesi ja sosiaaliseen elämääsi?
- Millä tavalla sairaudet ja avanneleikkaus ovat vaikuttaneet parisuhde- tai seksielämääsi? Entä sosiaalisiin suhteisiisi ylipäättään?
- Koetko stressiä, väsymystä, alakuloa tai ahdistuneisuutta? Jos koet, niin kuvaile millä tavalla tämä vaikuttaa jokapäiväiseen elämääsi. Saatto tehtyä suunniteltuja asioita vai jäävätkö ne tekemättä esimerkiksi väsymyksen vuoksi?
- Onko sinulle tullut avanneleikkaukseen liittyviä komplikaatioita, kuten avannetyrä? Jos on, niin kuvaile, millä tavalla tämä vaikuttaa arkeesi.

Jos sinulle aiheutuu hoidosta jatkuvasti ylimääräisiä kustannuksia, ne kannattaa listata. Ylimääräiset kustannukset saattavat korottaa vammaistuen määrää.